

Don` Seren`

Buru ren Pajhar. hakoe rakap`kede

Jola d`hip re,

Hakoe n`elea belaye koyoge

Tikin bela bhor do dayage rag.

Ho_n`harea Reak` Katha

01 Ton`geak`.

Ado_per_a or.ak`kin tiok`ket`a. Khang ado\_parko\_mko belat`kina, ado_onarekin dur.up`ena. Ado\_dak`tan`kateko d.o\_bo\_k`barawat`kina; Ado\_ko kuli bar.ayet`kina, cele baba, aben do_oka se_c`khonben hijuk`kana?

Ado_kin me_nket`a, Or.ak`se_n khonge, ape hik`rigelin`he_c`akana; ado\_lin`me_nket`a, Delan`, nokolan`hiri bar\_a a.gukoa; d.her din khon noko do\_babon hiri akat`koa. Ado_onka me_nkate tehen`do\_lin`tar.am go_t`akat`a.

Ado_ko me_nket`a, Bogege e\_nd.e\_khan, ale ho~\_jaogele kho\_jpea; me\_nale, Phalnaren babateko do\_ne\_s do\_bako he\_c`bar.awabon kana. Ado_no~_k`o~\_eben he\_c`ente ale ho~_a.d.ile ra.ska.yena; ban`khan noko gidra\_ko do\_lin`metakoa, Ne_s do_ya nui phalna go_r.o_m baba do_e hir.in`ket`bona. Abo do_okorko hiriyet`bona? Onkalin`metakoa. Ado_unkinkin me_n rua.r.a, He~, jaoge hijuk`do\_le me\_na, me\_nkhan o\_pso\_rge bale n`am: hina.khon hina.ka.mitege hina.khon hina.ka.mitege, tehen`hijuk`gapa hijuk`, enkategele tahe~\_yena, bale he\_c`dar.eat`a. Oka ma hijuk`la.git`sapr.a bar.akatege arho~_le

thirenge. Ado_ noko ja~wa~eteko t_hen in' he_c'lena, ado_ nokon' hiri
bar_aket'koa; ado_ nui ja~wa~egen' d.od_ekede e_nkathae, Od_ok akan
sik delan' noko per_a ho~_lan' hiri bar_a a.gukoa. Or_ak' khon sapr_ao
hijuk'te do_, e_nkathae, muskilgea. Onka me_nkate ado_ no~_k'o~_e ape
se_n dha_bic' gelin' he_c' idi akana.

Ado_ arho~_ onkoko ro_r. rua_r.a, E_ baba, ado_ et.ak' et.ak'ak'gebon
galmarao kana. Ado_ cet' leka jivi ja.ti do_, boge bar_ageape?

Ado_ unkinkin me_n rua_r., He~_, ado_ nia. gha_r.i do_ Cando baba
dayate ar apeko dohaete go_c' sare_c'ko do_ sanam ho_r. besge ne_s do_
menak'lea. Ini phalt.ak' thor_a dine rua. n'o~_k'len tahe~_kana; ado_
ini ho~_ ran bar_a ocoade khan do_, ado_ t.amak t.umuke
pha_riya.yengea. Ado_ Cando dohaete ne_s do_le bes bar_agea. Ado_
apege cet' leka menak'petabona? Ado_ de_ne_ banar bupujha_ulen khan,
a.d.i beskok'tabona.

Ado_ onka per_ako ro_r. rua_r.a, He~_, ado_ nia. ursin ba_rsin' do_
ape dohaete ar Cando dayate, o_ne_ko me_n leka, e_r sare_c' ita_ ar
go_c' sare_c' jivi, ado_ je sare_c' ho_r. do_, baba, ape dohaete nin
din do_ jivi ja.ti, ho_r.mo_ harta bes bar_ageale. Ado_ onkoko me_n
rua_r.a, Cando dayate besgebon n'am kana, je jive_t' tahe_n khan do_
ne~_k'e~_ nenkabo n'e_pe_l kana; ar go_c'len khan tho_ sanam cabayena;
ado_ ghuria.~ babo n'e_pe_l kana. Ado_ko me_na, He~_ sa_riak'ge, ona
do_ katha kangea.

01 Ton'gek'a-

GIDRA_ BA_ULI

Gam Gam kudum kudum

Okate pusim calak~kan,

Guric' halan'in' calak' kan
Okrtam pusi jhur.i do,
Mi~hu~ gecoe lebet' ra.put'ket'
Cedak' mi~hu~m lebet' ra.put'ket'
Ga.i geco bae towayet'
Cedak' ga.i bam towayet',
Gha~s geco ban' ghaso~k'kan
Cedak' gha~s bam gha~sok'kan
Dak' geco bae dak'et'
Cedak' dak' bam dak'et'
Rot.e geco bako rak'et'
Cedak' rot.e bape rak'et'
D.ulud.un' bin' gecoko jiomet'le
Ina.ge hedok' ina.ge man'jan ki~r.i~ya.t' ko~r.yo~t'..

ALE GAD .A

Ale menak' tale nanha gad.a
D.hip rege menak' tale jond.ra god.a,
Jaoge jok' tale bhond.a bhond.a
Jond.ra khonma la.t.u jond.ra khand.a.

Seton' din hec' tora dak'ma komok'
Jhinuk rokoc' sap' la.git' a.d.i jomok,
Hako ho~ko n'amok kana hud.in' maran'
Menkhan cekam phed.ok' a.d.ige dar.an'

Laha tema tahe~ kana merom gupi
N'el koam ko~k' kisni gund.ri lipi,
Gupi kor.a ga.i merom ba.gi kate
Ce~r.e~ koko sap' koa engot' omak' ate.

Gad.a banar d.hip ar ar.e kore
Cas edako a.lu ben'gar. thore thore,
Nitma ba.nuk' gupi koak' ta.ria. sad.e
Dak' lo marar. gok' kate lid.a. lad.e.

Cas basre sanam kobon boloyena
Gad.a reak' laha rup do cabayena,
Ona tege nahak' dinma hor.mo rogte
Ja.bun tebon lan'gak' kana be aste.

Ho_n'harea Reak' Katha

Sedae jugre, kathae mit't.an' ho_r. so_hrae bon'ga jo_khe_c' ac'ren ja~wa~e gomket' t.hen per.a ho_r.o_k'e se_nlena. Ado_ khange tahe~_ an'gakate dosar hilok' do_ khe_t se_ne a.yur idikedea, ado_e metae kana, Delan' baba, khe_tkolan' hiri bar.a a.gulege; nit khonak' or.ak'rege tina.k'lan' dur.up'kok'a? Delan' en'gate da~r.a~ ho~_lan' da~r.a~ pharnao hijuk'a. Ado_ sunumko da.ta.unikoe n'amket'a, ar ac' ba.hu do_e me_n ot.oadea, Am do_ ha.nd.i na~ha~k' dak' hatar.ak'me. Enka me_nkate a.kin do_ khe_t n'e_lkin calaoena.

Ado_ khe_tkoe uduk' bar.awae kana, Ne~_k'e~, baba, nia.kotabon khe_t do_. Ado_ onka sanam t.a.nd.i reak'e uduk' idiae kana. Ado_ uni ho_n'harte_t' har.am do_e me_net'a, Cas ma besge, ja~wa~e, me_nkhan pa~er.e~ge tho_ baben e_se_t' akat'a.

Ado_ uni ja~wa~e gomket' do_e me_net'a, Baba, e_se_t' akat'gealin'. Ado_ tina.k' t.hen khe_te uduk'ae kan, un t.henge uni do_ onkageye me_n rua.r.ae kana, Cas ma he~_ge, ja~wa~e, pa~er.e~_ tho_ baben e_se_t'et'a. Ado_ e_nre ho~_ uni ja~wa~e gomket do_ bae bujha.ulak'a. Khange ado_ n'e_l caba bar.akatekin un bar.ayena, ado_ or.ak'tekin he_c'ena. Ado_ he_c'kate ha.nd.ikin n'u~jon' kana.

Ado_ ina. dosar hilok' do_ uni har.ame me_nket'a, Ia., ja~wa~e, dela no_te_ per.ako kho_j akadin'a, delalan' hiri bar.a a.gukoa. Khange ado_ bana ho_r.kin panahiyena arkin calak' kana. Ado_ khange uni ja~wa~e gomket' do_ chatare a.sit' akat'getaea, ar panahi ho~_ bo_c'kateye tewen' akat'getaea. Ado_ mit't.an' gad.akin n'amket'a, ar ona gad.are do_ t.hi~t.ra.~k'te dak' a.tuk' kana. Ado_ uni ja~wa~e gomket do_ onare paro_mok' jo_khe_c' do_e panahiyena; arho~_ paro_mkate do_e bo_c'ket'taea. Ar uni har.am do_ paro_mok' jo_khe_c'e tot'ket'a, ar paro_mkate do_e ho_ro_k'ket'a.

Ado_ calak' calak'te seton'en khan do_ mit't.an' dare but.a.rekin jira.uk' kana. Ado_ un jo_khe_c' uni ja~wa~e gomket do_e n'e_le kana, ona chatar do_e pasarket'taea, ar uni har.am do_e sikup'ket'taea. Ado_ o.nd.e_ khonkin beret' calak' khac' do_e sikup'ket'taea. Ado_ got.a

ho_r dak'rekin paro_mok' khan do_e panahik' kana, arkin paro_mena me_nkhan do_e bo_ja; ar dare but_a_rekin umulok' khan do_e chatarok' kana, ar seton're do_ bae chatarok'a.

Ado_ uni har_am do_ uni ja~wa~e gomket n'e_lte a.d.i ba_r.ic'e hahar.ak' kana, ado_e me_njon' kana, Durre_! Nui ho_r. ba_r.ic'e lelhagea. Ado_ e_nre ho~_ cet' ho~_ bae metadea.

01 Ton'gek'a.

Tuma_l: *Santal Folk Tales*

Mit't_en Pa_pi Kur_i Reak' Katha

01 Ton'geak'.

Ado_ uniye calaoen tayo_m khangé uni ho_po_nerat do_ ona marak' jel do_e utuket'a, ar uni har_ame me_nlet' leakage sa_ri ku~ind.i kar_ete_ye le_to_ket'a. Ado_ ja~wa~ete_t' ar onko gidra_koe e_m lahawat'koa. Ado_ko jo_m gelat' do_ bogete har_hat'. Ado_ ja~wa~ete_t'e me_nket'a, Cet' leka ba tehen' do_m utuket'? Bogete har_hat' kan do_.

Ado_ uniye me_nket'a, Ban'a, tehen' do_ a.d.i sebel in' utu akat'a. Ado_ onka me_nkateye me_nket'a, Hape se_n' jo_m gelalege. Ado_ sa_riye jo_m gelaket' do_, bogete har_hat'ge. Ado_e me_nket'a, Babage tho_e metadin'a, ku~ind.i kar_ete le_t.o_eme tho_, a.d.i sebela. Onate tehen' do_ ku~ind.i kar_eten' le_t.o_ket'a. Baba do_ a.d.iye e_k'r.e_a, sanam jele ba_r.ic' ocokidin'a.

Ado_ ja~wa~ete_t'e me_nket'a, Baba do_ daka utu do_pe emadea se_ ban'?

Ado_e me_nket'a, Bale emadea.

'E_nd_ekhan re_n'ge_c'tegeye calaoena?

Ado_e me_nket'a, To_be_rege e_nd_e_khan nonka do_e la_i ot_oat'mea.
Cedak' bam emadea? A_pum lekan ho_r_ge bam emae khan, e_nd_e_khan do_
celekom per_akoa? Unim isinaea me_nte co_n' hare pharen' ge_t' kut_i
ot_oat'me. Ado_ bam emadete noa do_e batlao ot_oat'mea. N'e_lme uni
bam emadete abo ho~_ okorbo jo_m dar_eat'a? Jo_to_ ban' kharapena?

Ado_ uni ba_hute_t' do_ cet' ho~_ bae ro_r_let'a, hapegeye tahe~_yena.
Ado_ jo_to_ jelko gid_ikat'a.

Cabayena katha do_.

Tuma_l: *Santal Folk Tales*

Merom, Toyo Ar Seta

Mit'din merom do ta_nd_ireye a_tin'kan tahe~kana. Toyo do gajar_ khon
od_okente ackage merome eset' kedeas. Merom do a_d_iye botorena. Ar
ban'caok' la_git' deren'te Toyo bohok'e tin'kedeas.

Hasote toyo do a_d_i a~t_e ad_raokeda. Noa an'jomte jha_t_u seta doe
da_r_ a_gukeda. Ar toyoye ger_goc'kedeas. Nonkate merom doe ban'caoena.

Mit't.an' Pa.pi Kur.i Reak' Katha

Mit't.an' ho_r.ren, kathae, ho_po_nerate tahe~_kana; ado_ uni kur.i do_ mit't.an' dosra atoreye t.ha~o akadea; ado_ pe_ pon go_t.e_nkin gida_r pida_rana. Ado_ mit' dhao uni apat ho_r.e me_nket'a, O_ko_n' tora tehen' do_ phalna ma~itekon' hiri a.gukoa, d.her din khon onko do_ babon hiri akat'koa.

Ado_ sa.ri onka me_n ot.okate e_n hilok' do_ setak'rege bin jo_mtegeye mohnd.ayena. Ado_e me_nket'a, Tiok' go_dan' na~ha~k', o_nd.e_gen' jo_ma. Ado_ calak' calak'te mit' t.hen mo_ro_n ar.ak'e n'e_llet'a, ona ho~ bae jo_mlet'a. Khange ado_e calao se_t.e_rena;ado_ parko_mko beladete dak'ko tan'adea, ado_ boge juda.ye kuli bar.akede.

Ado_ e_n hilok'ge uni apatte_t' do_ rua.r.e me_net'a; ado_e me_nket'a, Ia. ma~i, in' do_ a.d.i ha.bic' do_ ba.n' per.a ho_r.o_k'ape kana, in' do_ tehen'gen' rua.r.a.

Khange ado_e metadea, Ia. baba, a.khirem calak'gea, lo_lo_ak' ta.n'gi toraeme. Ar uni ja~wa~e gomket do_ a.d.iye sendrawa, ado_ e_n hilok' ho~ mit't.an' marak'e go_c' a.gu akadea, ado_ ro_ ge_t' akadete uni do_ oka se_n co_e calaoen. Ado_ uni ho_po_nerat do_ apat har.am menae ia.te bae utu dakayet'a. Ado_ khub seton'en khan, racae le_be_t' a.ika.uket'a, seton'te a.d.i ba.r.ic' dhipa.uena. Un jo_khe_n ado_e metae kana, Ma baba, lo_lo_ak' nito_k' do_ tiok'ena, ma calak'me.

Ado_ uni ho_po_nerat' onkae me_nket' khan, uni har.am do_ mo_ne_reye bujha.uket'a, daka do_ o_ho_ko e_mlin'a me_n'te; O_ko_n' toran' beret' calak'a. Khange t.hen'gae sap'ket'taea, ado_ beret' calak' jo_khe_n uni har.am do_e ro_r. ot.oako kana, Ia. ma~i, mit' kathan' la.i ot.oam kana, je_ ja~wa~e do_ a.d.iye sendrawa; ado_ ja~ha~ leka marak' tanak'e go_c'leko khan do_ ku~ind.i kar.ete le_t.okope tho_, a.d.i ko sebela.

Ado_e me_nket'a, Acha e_nd.ekhanle le_t.o_koa. Ado_ e_nka me_n bar.akatege uni har.am do_e calaoena; cet' ho~ bako emadea,

upa.stegeye calaoena.

01 ton'gek'a

Tuma.l: Santal Folk Tales

JAKOB DO BHORTET'E GABR EANA

Isa.hake har.amen ar me~t' a.ndhua.entae khan, mit'din Esaoe metadea, Am do ak' sarante birte calak'me, ar bir jel goc' a.gukate isin aroa.n'me, jemon ona jomkaten' bhoram a.urin' gujuk're. Rebeka onae an'jomket'te Jakobe phusla.kedea, jemon Esao bodolte apat t.hen bolokate bhortet'e an'gejon'. Jakobe ror.rua.r.adea, dadan' do got.a hor.moe hodo hodogea, ar in' don' cika.r.gea; pasec' a.pun'e tunum at.karkidin'ge, ado in' cetanre sarapin' par.ao ocoket'ge ar bhor do ban'. Menkhan en'gattet'e phusla.ukedea, ar barea merom hopon goc'kate bir-jel leka a.d.i sor.ome isin aroket'a, ar merom harta Jakobak' tikin ar hot.ok're bedhaoadete, Jakob do ona jomak'ante apat t.hen boloente bhortet'e koeana.

Isa.hake kulikedea, Henda bet.a, cekate nuna.k' hako pakom n'am a.guket'a? Jakobe ror.rua.r.adea, E baba Probhu amren Isore kol daram got'adin'te. Isa.hak do ar.an'tet' an'jom orom leka a.ika.uket'teye metadea. Mase bet.a, sorlenme; ado tunum at.karkedeteye menket'a, Ar.an'tet' do Jakobak', menkhan tikin do Esaoak'. Khange Jakobe a.guade isin aroak' jomkatey bhoradea, ar dadat cetanreye dohokedea, pa.hil janamic' menkate. Metadeae, Am sarapamic' doe sarapok' ma, ar am bhoramic' do bhorane hoyok' ma.

Jakob od.ok tora Esaoe set.arena, ar isin arokate apat idiadeteye metadea, Ne baba, bir jelen' a.gu akawat'meak' jomme, ja~ha~lekatem bhoran'. Isa.hake metadea, Am do okoe kanam? Esaoe ror.rua.r.adea, In' do amren pa.hil janamic' Esaoge. Khange Isa.hak do a.d.i ba.r.ic'

botorenteye metadea, End.ekhan enan're bir jel sendra goc' a.guadin' doe okoe kana? In' do jomkaten' bhoradea, ar bhoranic' ho~e tahena. Esaoe ror. rua.r.adea, E baba, mit't.ec' bhor in' la.git' do bam sarec' doho akat'a? Khange Isa.hake metadea. Am do tarwar.etem a.sulok'a, ar amren bokom t.hen gutim khat.aok'a.

Esao do enhilok' khon Jakobe kurudadea ona bhor kha.tirte, ar gojeye dhira.ukedea apate goc'len khan. Khange Rebeka Jakobe metadea, am do bet.a Laban mamom t.hen senkate, ond.e bar.e tahe~ hatar.ok'me, amren dadam reak' ran'gao a.uri nemrotok' dha.bic'. (**Gen.27.**)

Raj Ar Uniren Kur.hia. Hopon

Sedae jugre mit't.en Rajae tahe~kana. Menkhan Raj hopon do a.d.i kur.hia. ko tahe~kana. Onate uni do mit'din onko pea hopone hohoat'koa ar mimit' hor. mit't.en katec' beg-e emat'koa. Raj do onkoe metat'koa, "Ape joto koge mit't.en beg em hoeakana."Ape modre okoe do pahil ona beg kaudi teye perec' dareaka unige Rajañ benaoea."

Menkhan onko Raj hopon do nuna.k' kur.hia. ko tahe~kana je, onko modre okoe ho~ ona beg ka.ud.ite perec' reak' mon bako uduk'leda.

Raj ren maran' hopon do ca.uki latarre doho akat' beg reak' kathae hir.in'keda. Onkage talaeic' hopontet' ho~ sen'gel jolok'kan n'elte beg dohokate ona a.~r.i~c'e dhura.uenā. Ar hud.in' hopontae do ona beg mit' golam emkate metadea, "noa beg ka.ud.ite perec' a.guime."

Thor.a din tayom Raj do arho~ onko hopontaeye hohoat'koa. Uni do n'el sanayedeā je okoe tina.k' ona beg ko perec' dar.eakada. Raj doe n'elkeda je ac'ren hoponko modre okoe ho~ mit' t.aka ho~ ona beg re bako doho akada, menkhan uni hudinic' hoponak' beg do mit' golane perec' akada.

Onate Raj do uni hud.in'ic' kor.a ren golam Raj benaoe reak'e

got akeda ar ac' ren hopon kodo Raj bakhol khone laga od okket'koa.